

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 kwietnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny i Własności Intelektualnej

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Ryszard Marchwicki

Sędziowie: Małgorzata Kaźmierczak

Krzysztof Józefowicz

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Sylwia Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2023 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. R. i G. R.**

przeciwko **B. (...) S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 21 lipca 2021 r. sygn. akt XVIII C 6/21

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 8.100 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

Małgorzata Kaźmierczak Ryszard Marchwicki Krzysztof Józefowicz

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

St. sekr. sąd. Katarzyna Surażyńska

UZASADNIENIE

Pozwem z 29 grudnia 2020r. skierowanym przeciwko B. (...) S.A. z siedzibą w W. powodowie Pani S. R. i Pan G. R. wnieśli o:

1) zasądzenie od pozwanego na ich rzecz łącznie kwoty 173.443,14 zł i 18.977,38 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od ww. kwoty od dnia 19 października 2020r. do dnia zapłaty – z tytułu zwrotu wszystkich

świadczeń otrzymanych od strony powodowej przez pozwanego w okresie od dnia 10 stycznia 2011r. do dnia 10 sierpnia 2020r. na podstawie ww. umowy o kredyt, jako świadczeń nienależnych z uwagi na bezwzględną nieważność przedmiotowej umowy w całości,

2) ustalenie nieistnienia stosunku prawnego między stronami wynikającego z umowy o kredyt (...) zawartej w dniu 28 kwietnia 2008r. między stroną powodową a pozwanym.

Ewentualnie, na wypadek w uznania przez Sąd ważności spornej umowy i związania stron jej treścią, powodowie domagali się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz łącznie kwoty 109.390,72 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od ww. kwoty od dnia 19 października do dnia zapłaty.

Ewentualnie w przypadku uznania, że świadczenia spełnione przez stronę powodową w walucie denominacji nie mogą być uznane za spłatę kapitału kredytu powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów łącznie kwoty 77.338,99 zł i 18.977,38 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 77.338,99 zł od dnia 19 października 2020r. do dnia zapłaty, a od kwoty 18.977,38 CHF od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu niniejszego pisma do dnia zapłaty z tytułu zwrotu świadczeń strony powodowej w części nienależnie pobranej przez pozwanego w okresie od dnia 10 stycznia 2011r. do dnia 10 sierpnia 2020r. na podstawie abuzywnych postanowień denominacyjnych ww. umowy o kredyty (jej klauzuli waloryzacyjnej).

Jednocześnie powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych (w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 43.200 zł jako dwukrotności stawki minimalnej oraz opłat skarbowych od pełnomocnictw w wysokości 34,00 zł) – wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od tych kwot od dnia uprawomocnienia się orzeczenia zasądzającego te koszty do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew z 12 lutego 2021r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie solidarnie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty oraz opłaty skarbowej, według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 21 lipca 2021 r Sąd Okręgowy w Poznaniu:

1. ustalił, że umowa o kredyt nr (...) z dnia 28 kwietnia 2008r. zawarta przez powodów i pozwanego jest nieważna,
2. zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 173.443,17 zł (sto siedemdziesiąt trzy tysiące czterysta czterdzieści trzy 17/100 złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 października 2020r. do dnia zapłaty;
3. zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 18.977,38 CHF zł (osiemnaście tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt siedem 38/100 franków szwajcarskich) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 października 2020r. do dnia zapłaty;
4. zasądził od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kwotę 11.834 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 10.834 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawą rozstrzygnięcia były następujące ustalenia i wnioski Sądu I Instancji.

W dniu 23 kwietnia 2008r. powodowie złożyli w B. (...) S.A. wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego w kwocie 27.000 zł denominowanego w (...), na okres 360 miesięcy.

Na formularzu wniosku o udzielenie kredytu powodowie oświadczyli następujące oświadczenia:

- 1) została im przedstawiona przez B. (...) S.A. informacja o kosztach obsługi wnioskowanego kredytu hipotecznego przy następujących kryteriach:

- aktualnym poziomie stopy procentowej, od której zależało oprocentowanie,
- wzroście stopy procentowej, od której zależało jej oprocentowanie o 400 pb,
- wzroście stopy procentowej, od której zależało oprocentowanie w skali odpowiadającej różnicy między maksymalnym i minimalnym poziomem stopy procentowej w ciągu ostatnich 12 miesięcy,

2) została powodom przedstawiona przez B. (...) S.A. informacja o kosztach obsługi wnioskowanego kredytu hipotecznego, przy:

- aktualnym poziomie kursu złotego do waluty ekspozycji kredytowej, bez zmian poziomu stóp procentowanych,
- założeniu, że stopa procentowa do waluty ekspozycji kredytowej jest równa stopie procentowej do złotego, a kapitał ekspozycji kredytowej jest większy o 20%,
- deprecjacji kursu złotego do waluty ekspozycji kredytowej w skali odpowiadającej różnicy między maksymalnym i minimalnym kursem złotego do waluty ekspozycji kredytowej w ciągu ostatnich 12 miesięcy, bez zmian stóp procentowych.

W załącznikach do wniosku zawarte były, podpisane odrębnie przez powodów, oświadczenia, że:

- 1) została im przedstawiona w pierwszej kolejności oferta kredytu hipotecznego w walucie polskiej,
- 2) jest im w pełni znane i wyjaśnione przez (...) S.A. ryzyko związane ze zmianą kursu waluty, w której zamierzają zaciągnąć zobowiązanie,
- 3) wybierają kredyt indeksowany do waluty (...), mając pełną świadomość ryzyka związanego z kredytami (...) zaciągniętymi w walucie obcej lub indeksowanymi do waluty obcej.

Powód G. R. posiada wykształcenie (...), z zawodu jest (...), w czasie składania wniosku kredytowego i zawierania umowy kredytu pracował na stanowisku (...) w (...) w S., osiągał z tego tytułu wynagrodzenie w kwocie 3.000 zł. Powódka S. R. posiada wykształcenie (...), z zawodu jest (...). W momencie zawierania umowy o kredyt posiadała niższe dochody od małżonka.

W dniu 28 kwietnia 2008r. pomiędzy B. (...) S.A. z siedzibą w W. oraz S. R. i G. R. zawarta została umowa kredytu hipotecznego nr (...). W umowie wskazano, że jej integralną częścią jest Zbiór Ogólnych Zasad Kredytowania w zakresie udzielania kredytów hipotecznych" (zwany dalej również (...)), stanowiący załącznik nr(...) do umowy. Kredytobiorcy oświadczyli w treści umowy, że przed podpisaniem umowy otrzymali ww. dokument, zapoznali się z jego treścią i uznali jego wiążący charakter (§ 1 ust. 2 i 3 umowy). Na mocy umowy Bank udzielił kredytobiorcom kredytu hipotecznego denominowanego w kwocie 12.022,71 CHF, nie więcej niż równowartość 24.820,88 zł (§ 1 ust. 1 i § 2 umowy). Okres kredytowania ustalony został na 360 miesięcy (§ 3 ust. 1 umowy), a przedmiotem kredytowania była działka budowlana o powierzchni 1.217 m⁽²⁾, co stanowiło 98,06 % kwoty kredytu oraz pokrycie prowizji przygotowawczej Banku, składki z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, co stanowiło 1,73% kwoty kredytu (§ 4 i 5 umowy). Wkład własny wynosił 0 zł. (§ 6 umowy). Strony ustaliły prowizję przygotowawczą od kwoty udzielonego kredytu w wysokości 1,0000% kwoty kredytu, tj. 120,23 CHF, płatną na rzecz banku w złotych w dniu uruchomienia kredytu po przeliczeniu kwoty prowizji po kursie kupna dewiz Banku wg Tabeli kursów z dnia wpłaty prowizji (§ 8 umowy).

Zgodnie z umową, kredyt był oprocentowany według zmiennej stopy procentowej na zasadach określonych w § 10 (...) (§ 9 ust. 1 umowy). Oprocentowanie kredytu było ustalane jako suma stopy bazowej i stałej marży banku, która wynosiła 2,0000 p.p. W dniu zawarcia umowy oprocentowanie wynosiło 4,9350% w stosunku rocznym (§ 9 ust. 2

umowy). Stopa procentowa miała ulegać zmianie w okresach 6-miesięcznych, liczonych od dnia podpisania umowy, przy czym:

1) dla ustalenia stopy procentowej na pierwszy okres jako stopę bazową przyjmuje się stawkę (...) notowaną na 2 dni robocze przed podpisaniem umowy, a zmiana stopy bazowej następuje po 6 miesiącach od podpisania umowy, ale nie wcześniej niż w dniu spłaty,

2) dla ustalenia stopy procentowej na następne 6-miesięczne okresy jako stopę bazową przyjmuje się stawkę (...) notowaną na 2 dni robocze przed zakończeniem poprzedniego okresu (§ 9 ust. 5 umowy).

W umowie zawarte zostało postanowienie, zgodnie z którym bank uruchomił kredyt jednorazowo na rachunek wskazany a akcie notarialnym, o którym mowa w ust. 2 punkt 1 (§ 7 umowy). Spłata kredytu miała następować w 360 równych ratach miesięcznych, w dniu zawarcia umowy rata kapitałowo-odsetkowa wynosiła 132 (...), kredyt miał być spłacany w terminach i kwotach określonych w harmonogramie spłat stanowiącym integralną część umowy na rachunek w banku o wskazanym w umowie numerze (§ 10 ust. 1-3 umowy). Bank miał przekazać kredytobiorcy harmonogram po uruchomieniu kredytu (§ 10 ust. 5 umowy).

Jako prawne zabezpieczenia spłaty kredytu w § 12 umowy przewidziane zostały m.in. weksel własny in blanco wystawiony przez kredytobiorców z klauzulą „bez protestu” i „nie na zlecenie” i hipoteka łączna kaucyjna do kwoty 49.641,76 zł ustanowiona na nieruchomości, o której mowa w § 11, udokumentowana przedłożonym w Banku prawomocnym odpisem z księgi wieczystej (§ 12 ust. 1 pkt 1 i 2) oraz ubezpieczenie niskiego wkładu w (...) S.A. na okres nie dłuższy niż 108 miesięcy kalendarzowych od dnia wypłaty kredytu (§ 12 ust. 3 pkt 1). W umowie postanowiono, że składka z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego wynosiła 3,5% za 36 miesięczny okres ubezpieczenia i była od kwoty brakującego wkładu własnego na dzień zawarcia umowy, przy czym kwota kredytu zgłaszana do ubezpieczenia nie mogła być wyższa od 20% wartości nieruchomości (§ 12 ust. 4). Pierwsza składka płatna była z góry najpóźniej przed uruchomieniem kredytu. Kolejna składka miała być płatna z góry na rachunek banku do 5 dnia roboczego pierwszego miesiąca kolejnego 36 miesięcznego okresu ubezpieczenia, pod rygorem wypowiedzenia umowy (§ 12 ust. 5). Składka płatna była w PLN, dla wyliczenia pierwszej składki ubezpieczeniowej bank przyjmował równowartość składki w PLN, przeliczonej według pierwszego kursu kupna dewiz obowiązującego w Banku dla waluty kredytu z dnia podpisania Umowy. Dla wyliczenia kolejnych składek ubezpieczenia bank przyjmował równowartość składki w PLN, przeliczonej według pierwszego kursu kupna dewiz Banku dla waluty kredytu z ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedniego (§ 12 ust. 6).

W § 1 pkt 27 (...) zawarta została definicja tabeli kursów, zgodnie z którą wyjaśniano, że była to tabela kursów walut B. (...) S.A. obowiązująca w momencie wykonywania operacji.

Zgodnie z § 7 ust. 6 jednorazowe uruchomienie kredytu lub pierwszej transzy kredytu miało nastąpić w terminie 60 dni od dnia zawarcia umowy. Uruchomienie środków miało nastąpić w ciągu 7 dni od złożenia przez kredytobiorcę w Banku wniosku o wypłatę pod warunkami szczegółowo wskazanymi w tym postanowieniu. Uruchomienie kolejnych transz kredytu miało nastąpić w ciągu 7 dni od daty złożenia przez Kredytobiorcę prawidłowo sporządzonego wniosku o wypłatę transzy kredytu pod szczegółowo wskazanymi w umowie warunkami.

W § 17 uregulowano tryb postępowania w przypadku nieterminowej spłaty kredytu. W myśl § 17 ust. 4 Bank miał dokonywać przeliczeń wierzytelności Banku na złote po kursie sprzedaży dewiz danej waluty według tabeli kursów Banku, na dzień dokonania czynności, o których mowa w ust. 3. Zgodnie z § 18 zatytułowanym „Kredyt denominowany” kredyt był uruchamiany w złotych, przy jednoczesnym przeliczeniu na wybraną przez kredytobiorcę i określoną w umowie walutę, po kursie kupna dewiz według Tabeli kursów z dnia uruchomienia kredytu (§ 18 ust. 1 (...)). W przypadku wzrostu kursu waluty obcej w okresie między dniem zawarcia umowy a dniem uruchomienia kredytu / transz kredytu, kwota uruchomionego kredytu wyrażona w walucie wymiennej mogła być niższa niż kwota określona w umowie. Kwotę kredytu wyrażoną w walucie bank obniżał w takim stopniu, aby odpowiadała określonej w umowie równowartości kwoty kredytu w PLN. Zmiana kwoty kredytu w walucie w związku ze wzrostem kursu nie wymagała zawarcia aneksu do umowy (§ 18 ust. 2 (...)). W przypadku spadku kursu waluty obcej w okresie między

dniem zawarcia umowy a dniem uruchomienia kredytu / transz kredytu, kwota uruchomionego kredytu wyrażonego w walucie wymiennej mogła być wyższa niż kwota określona w umowie. Kwotę kredytu wyrażoną w walucie bank podwyższał w takim stopniu, aby odpowiadała określonej w umowie równowartości kwoty kredytu w PLN. Zmiana kwoty kredytu w walucie w związku ze spadkiem kursu wymagała zawarcia aneksu do umowy (§ 18 ust. 3).

Splata kredytu denominowanego wraz z odsetkami następowała w złotych, w ratach określonych w walucie kredytu z umowy kredytu, według przeliczenia z dnia wpływu środków na rachunek kredytowy kredytobiorcy, po ustalonym według Tabeli kursów kursie sprzedaży dewiz obowiązującym w Banku w momencie dokonania powyższej operacji (§ 18 ust. 4). Obliczając odsetki od kredytu Bank stosował dzielnik 360 (§ 18 ust. 5). Wpłacone do Banku przed terminem środki przeliczane były na walutę wskazaną w Umowie w dniu spłaty określonym w umowie (§ 18 ust. 7 (...)).

Jednym z załączników do umowy kredytu było pouczenie o ryzykach ponoszonych przez kredytobiorcę w związku z zaciągnięciem i wykonywaniem umowy kredytu hipotecznego denominowanego do waluty obcej - podpisane przez powodów przy zawarciu umowy - w którym powodowie oświadczyli m.in., że jest im w pełni znane oraz wyjaśnione przez Bank ryzyko związane ze zmianą kursu waluty, w której zaciągnęli zobowiązanie kredytowe i że wyrażają zgodę na ponoszenie ryzyka

Zgodnie z Harmonogramem wypłaty transz kredytu, stanowiącym załącznik do umowy kredytu, określono następujące terminy wypłaty transz:

- 1) I transza - przeznaczona na zakup działki budowlanej, kwota transzy w (...) nie więcej niż równowartość 24.340 PLN, wypłacana do dnia 31 maja 2008r.,
- 2) II transza - przeznaczona na budowę domu, kwota transzy w (...) nie więcej niż równowartość 120.000 PLN, wypłacana do dnia 15 lipca 2008r.,
- 3) III transza - przeznaczona na budowę domu, kwota transzy w (...) nie więcej niż równowartość 100.000 PLN, wypłacana do dnia 30 września 2008r.,
- 4) IV transza - przeznaczona na budowę domu, kwota transzy w (...) nie więcej niż równowartość 50.000 PLN, wypłacana do dnia 30 grudnia 2008r.,
- 5) V transza – przeznaczona na budowę domu, kwota transzy w (...) nie więcej niż równowartość 60.000 PLN, wypłacana do dnia 31 stycznia 2009r.

Przedmiotowa umowa kredytu hipotecznego została zawarta przez strony według standardowego wzorca umownego stosowanego przez bank. Postanowienia umowy dotyczące przeliczeń świadczeń stron oraz ubezpieczeń kredytu nie były indywidualnie uzgadniane między stronami. Pracownik banku nie poinformował powodów, że bank stosuje dwa rodzaje kursów.

Kredyty hipoteczne udzielane przez B. (...) S.A. ubezpieczane były w zakresie ubezpieczenia niskiego wkładu w (...)S.A. na podstawie generalnej umowy ubezpieczenia niskiego wkładu kredytów hipotecznych z dnia 1 lipca 2004 r. zawartej przez bank z ww. towarzystwem ubezpieczeń. Przy zawieraniu umowy S. R. i G. R. złożyli deklarację przystąpienia do ubezpieczenia w ramach wskazanej wyżej umowy generalnej oraz podpisali oświadczenie, w którym wyrazili zgodę na prowadzenie przez (...) S.A. w przypadku wypłacenia B. (...)S.A. odszkodowania z tytułu ubezpieczenia spłaty udzielonego im kredytu mieszkaniowego oraz zobowiązali się do zwrotu kwoty równej wypłaconemu odszkodowaniu z powodu zaprzestania spłaty kredytu wraz z odsetkami ustawowymi, liczonymi od dnia wypłaty odszkodowania do dnia, w którym nastąpiło zaspokojenie w całości roszczeń regresowych (...) S.A., w ciągu 7 dni kalendarzowych od otrzymania wezwania do zapłaty.

W dniu 10 czerwca 2008r. powodowie zwrócili się do pozwanego z wnioskiem o zwiększenie kwoty kredytu w związku z budową domu jednorodzinnego na działce nr (...) leżącej w S., w powiecie (...). Wskazali, że wnoszą o zwiększenie kwoty kredytu o 330.000 zł.

W dniu 30 czerwca 2008r. strony zawarły Aneks nr (...) do przedmiotowej umowy kredytu na mocy którego zmieniono m.in. § 2 umowy postanawiając, że kwota kredytu, z zastrzeżeniem § 18 (...) wynosiła 177.360,57 CHF, nie więcej niż równowartość 360.720,14 zł. Przedmiotem kredytowania miał być zakup działki budowlanej i budowa domu jednorodzinnego o powierzchni 109,10 m² w S., na działce o nr (...), dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadził księgę wieczystą KW nr (...) (nowe brzmienie § 4). Kredyt miał być przeznaczony na sfinansowanie nabycia nieruchomości co stanowiło 6,75 % kwoty kredytu oraz na budowę, dokończenie budowy co stanowi 91,48 % kwoty kredytu (nowe brzmienie § 5 ust. 1). Uruchomienie kredytu miało nastąpić w transzach (nowe brzmienie § 7 ust. 1).

W dniu 26 maja 2009r. strony zawarły aneks nr (...) do przedmiotowej umowy. Na jego mocy kredytobiorca zobowiązał się do przedłożenia w Banku polisy ubezpieczenia przedmiotu kredytowania wraz z cesją praw na rzecz Banku na kwotę nie niższą niż 420.000 zł, w terminie do dnia 30 listopada 2009r. pod rygorem podwyższenia marży Banku o maksymalnie 4 p.p. (§ 15 ust. 7). Nadto kredytobiorca zobowiązał się do przedłożenia w Banku potwierdzonego zgłoszenia zakończenia robót budowlanych w terminie do dnia 30 listopada 2009r. pod rygorem wypowiedzenia umowy kredytu i/lub podwyższenia marży Banku o maksymalnie 4 p.p.) (§ 15 ust. 8).

Dnia 21 grudnia 2009r. zawarto aneks nr (...) do przedmiotowej umowy. Na jego mocy § 15 ust. 8 przedłużono termin zgłoszenia zakończenia robót budowlanych do dnia 30 czerwca 2010r.

W dniu 3 kwietnia 2014r. strony zawarły aneks nr (...) do przedmiotowej umowy. Wskutek jego postanowień kredytobiorcy umożliwiono spłatę kredytu bezpośrednio w jego walucie.

Bank uruchomił przedmiotowy kredyt w złotych polskich, na podstawie dyspozycji wypłaty transz kredytu złożonych przez powodów, wypłacając z tego tytułu łączną kwotę 354.770,17 zł, w tym w dniu 6 maja 2008r. kwoty 180,88 zł, 24.340 zł, 249,27 zł, w dniu 1 lipca 2008r. kwoty 37.352,41 zł, 2.590,74 zł, 3.359,23 zł, 76.697,61 zł, w dniu 17 lipca 2008r. 100.000 zł, w dniu 1 października 2008r. 50.000 zł oraz w dniu 31 października 2008r. w kwocie 60.000 zł, co zostało przeliczone przez bank na sumę 171.692,62 CHF.

W okresie od uruchomienia kredytu do 10 czerwca 2020r. powodowie zapłacili na rzecz banku tytułem spłaty rat kredytowych w złotych polskich kwotę łączną co najmniej 173.443,14zł i 18.977,38 CHF.

Pismem z dnia 25 września 2020r., doręczonym 5 października 2020r. powodowie złożyli pozwanemu reklamację. Tym samym wniesli o niezwłoczne przekazanie kwoty 249.298,17 zł bądź kwoty 179.156,15 zł i 18.979,38 CHF lub kwotę 111.361,24 zł na wskazany w reklamacji rachunek bankowy.

W odpowiedzi na wezwanie B. (...) S.A. w piśmie z dnia 16 października 2020r. poinformował powodów o braku podstaw do uznania ich roszczeń.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd potwierdził status powodów jako konsumentów.

Sąd potwierdził, że powodowie posiadali interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie nieważności umowy z 28 kwietnia 2008r.

Z ustaleń Sądu wynikało że 28 kwietnia 2008r. powodowie zawarli z pozwanym Umowę kredytu hipotecznego nr (...) /H., denominowanego w walucie (...).

Sąd uznał, że przedmiotowa umowa nie jest sprzeczna z art. 69 pr. bankowego, ani z art. 58 i 353 k.c.

Uznał natomiast, że umowa jest nieważna z powodu tego, że zawiera klauzule abuzywne tj. postanowienia umowy, kształtujące klauzule denominacyjne.

Z ustaleń Sądu wynika, że poza wnioskowaną kwotą kredytu w PLN kredytobiorca nie miał żadnego realnego i świadomego wpływu na treść postanowień umowy oraz załączników do umowy, a w chwili zawarcia umowy otrzymali gotowy dokument, z którym nie zapoznawali się wcześniej (nawet jeśli potencjalnie mieli taką możliwość), w tym choćby z projektem umowy.

Z tego też względu, należy stwierdzić, że pozwany posługiwał się wzorcem umownym, o którym mowa w art. 384 k.c.

Stosując zatem pro unijną wykładnię art. 385¹ § 1 k.c. w zgodzie z art. 4 i 6 dyrektywy 93/13 należy przyjąć, że kwestionowane przez powodów postanowienia umowy kredytu, które wprowadzają ryzyko kursowe, stanowią klauzule określające główne świadczenia stron, według terminologii krajowej („główny przedmiot umowy” w rozumieniu dyrektywy). Określają bowiem główny przedmiot umowy – sposób wykonania umowy przez kredytodawcę i świadczenie kredytobiorcy (wysokość rat wyrażonych w PLN) i charakteryzują tę umowę jako podtyp umowy kredytu - umowę o kredyt denominowany w walucie obcej. Podkreślenia przy tym wymaga rozróżnienie, że sposób wypłaty kredytu denominowanego (udzielonego w (...)) a wypłacanego w PLN) określa główne świadczenie stron w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. odnosząc się do sposobu jego wykonania, natomiast nie stanowi essentialia negotii umowy kredytu w rozumieniu art. 69 ust. 1 i 2 prawa bankowego. Przedmiotem świadczenia głównego banku w umowie kredytu pozostaje nadal kwota w (...), a jedynie sposób jej wykonania następuje w (...) przy użyciu mechanizmu denominacji.

Niezależnie od tego czy § 18 załącznika nr 1 do umowy zostanie uznany za główne świadczenia stron, czy też nie, w niniejszej sprawie podlegają one kontroli co do spełnienia przesłanek z art. 385¹ § 1 k.c., ponieważ nie zostały sformułowane jednoznacznie (art. 385¹ § 1 k.c.), prostym i zrozumiałym językiem (art. 4 ust. 2 dyrektywy 93/13). Sporna klauzula nie została bowiem w przedmiotowej umowie określona w sposób jednoznaczny. Na jej podstawie kredytobiorca nie był bowiem w stanie oszacować kwoty, wyrażonej w PLN, którą miała faktycznie otrzymać ani też kwoty jaką miała obowiązek w przyszłości świadczyć, jak i wysokości kwoty, którą bank zastrzeże dla siebie z tytułu ustalania kursu wymiany walut. Na podstawie spornych postanowień pozwany bank jednostronnie i arbitralnie modyfikował wskaźnik, według którego obliczał wysokość zobowiązania powodów. Mechanizm tworzenia tabel kursowych, który bezpośrednio wpływał na wysokość zobowiązania, nie został w zawartej umowie w żaden sposób szczegółowo wyjaśniony, co oznacza, że omawiane postanowienia umowy stron zostały sformułowane w sposób niejednoznaczny.

§ 18 ust.1 i 2 ani ust.4 umowy w formie załącznika nr 1

Nie ulega wątpliwości, że rzetelna symulacja, uwzględniająca skonkretyzowane, indywidualne warunki spornej umowy (wartość kredytu, okres spłaty) winna obrazować powodom ponadprzeciętne ryzyko jakie wiązało się ze wzrostem wartości (...) w stosunku do PLN dla wykonania umowy. Takiej symulacji jednak im nie przedstawiono. Jednoznacznie wynika z ustaleń Sądu, że gdyby kredytobiorcy mieli świadomość rzeczywistego rozmiaru ryzyka, to nie zawarliby umowy tej treści. Takie rozumowanie potwierdza treść uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie o sygn. akt II CSK 483/18

Analiza wykresu historycznego kursu (...) pozwala na niewątpliwe stwierdzenie, że w okresie poprzedzającym zawarcie umowy przez powodów najwyższy kurs franka szwajcarskiego wystąpił w lutym 2004 r. i wyniósł 3,0697 (średni kurs NBP). Po tej dacie kurs (...) sukcesywnie się obniżał. W dacie uruchomienia kredytu powodom zastosowano następujące kursy: 2, (...); 2, (...), 1,939, 2, (...), 2, (...) – w doniesieniu do uruchamianych transz. Odległość czasowa obu kursów to około cztery lata - odstęp dość krótki w porównaniu z przewidywanym trzydziestoletnim okresem trwania umowy kredytowej. Skoro więc w krótkiej perspektywie, przykładowo ostatni kurs zmienił się o 60%, to w informacji dla konsumenta należało wskazać tak wysoką zmienność i jej konsekwencje dla realizacji umowy- tak w zakresie wysokości raty miesięcznej jak i wysokości salda zadłużenia wyrażonych w PLN.

Dotychczasowa zmienność kursu danej waluty – mimo, iż łatwa do ustalenia – nie jest powszechnie znana. Dla oceny korzyści i ryzyka płynącego z zawarcia umowy kredytu związanego z walutą, a zwłaszcza porównania go z kredytem złotowym niezbędne jest określenie nie tylko bieżących parametrów, ale i możliwego niekorzystnego rozwoju sytuacji na rynku. W konsekwencji minimalny poziom informacji o ryzyku kursowym związanym z zaciągnięciem kredytu w (...) obejmuje wskazanie maksymalnego dotychczasowego kursu oraz obliczenie wysokości raty i zadłużenia przy zastosowaniu tego kursu. Dopiero podanie tych informacji, zdaniem Sądu, jest na tyle jasne i precyzyjne, że pozwala przeciętnemu konsumentowi na podjęcie racjonalnej decyzji odnośnie ewentualnej opłacalności kredytu i płynącego stąd ryzyka finansowego. Niepełna informacja o ryzyku kursowym w oczywisty sposób wpływa na decyzję o zawarciu umowy w (...) zamiast w PLN czy wręcz w ogóle decyzję o zawarciu umowy kredytowej. Podniesienie kursu stanowi bowiem z punktu widzenia konsumenta dodatkowy koszt kredytu – ponad odsetki naliczone zgodnie z umową przez bank. Nikt działający racjonalnie nie zgodzi się na podniesienie o 16,35 % ceny, która nie zostanie zrekomensowana dodatkowymi korzyściami. Przy niskim wroście kursu wzrost rat jest rekompensowany niższym oprocentowaniem: innymi słowy nawet po realizacji ryzyka kursowego kredyt w (...) nadal będzie korzystniejszy niż wyżej oprocentowany w PLN. Przy znaczącym wroście kursu kredyt indeksowany przestaje być opłacalny.

W rozpoznawanej sprawie, z zeznań powodów wynikało, że gdyby pozwany udzielił im właściwych pouczeń (m.in. jak będą się kształtowały zobowiązania kredytobiorcy rozumiane jako wysokość miesięcznej raty i salda kredytu w PLN przy zmiennym kursie waluty, choćby w oparciu o dane historyczne), nie zawarłyby umowy tej treści. Wynika z tego jaką wagę dla powodów miało właściwe ich pouczenie przez pozwanego, którego powodowie – z racji profesjonalnego charakteru działalności – obdarzyli dużym zaufaniem.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że pozwany nie przedstawił powodom rzetelnej informacji w zakresie dotyczącym kosztów kredytu, albowiem pominięta została w umowie kwestia zastrzeżonego spreadu walutowego. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie VCSK 382/18

kredytobiorcy nie otrzymali żadnej informacji, a sama umowa nie zawiera szczegółowej regulacji w tym zakresie, w jaki sposób, według jakich zasad ustalane są kursy waluty (...) wskazane w „Tabeli kursów” obowiązującej w Banku w chwili dokonywania przez pozwanego przeliczeń kursowych. Z ugruntowanego już stanowiska judykatury wynika, że takie ogólne odwołanie w umowie do „Tabeli kursów” obowiązującej w banku w istocie oznaczało dowolność w ustalaniu tego kursu, według strategii biznesowej banku. Chodzi przy tym o to, że prawo banku do ustalania kursu waluty w świetle zawartej przez strony umowy nie doznawało żadnych formalnych ograniczeń, w umowie nie wskazano bowiem kryteriów kształtowania kursu, w szczególności postanowienia umowy nie przewidywały, aby aktualny kurs franka szwajcarskiego ustalony przez bank pozostawał w określonej relacji do aktualnego kursu tej waluty ukształtowanego przez rynek walutowy. Z definicji zawartej w § 1 pkt 27 załącznika nr 1 do umowy wynika jedynie, że Tabela kursów to aktualna Tabela kursów walutowych (...) SA obowiązująca w momencie wykonywania operacji. Definicja ta nie wskazuje zatem w jaki konkretnie sposób omawiana Tabela kursów była faktycznie sporządzana, w jakiej relacji kurs wyliczony przez bank pozostaje do innych kursów międzybankowych oraz kursów średnich NBP.

Za przeważający obecnie należy uznać pogląd w orzecznictwie sądów powszechnych, że mechanizm ustalania przez bank kursów waluty, który pozostawia bankowi swobodę, jest w sposób oczywisty sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumenta, a klauzula, która nie zawiera jednoznacznej treści i przez to pozwala na pełną swobodę decyzyjną przedsiębiorcy w kwestii bardzo istotnej dla konsumenta, dotyczącej kosztów kredytu jest klauzulą niedozwoloną w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. (np. wyrok SA w Warszawie z 27 czerwca 2019 r., I ACa 252/2018; wyrok SA w Białymstoku z 8 sierpnia 2018 r., I ACa 126/2019; wyrok SA w Warszawie z dnia 13 marca 2019 r., I ACa 681/2018, LEX nr 2668916; wyrok SA w Warszawie z dnia 13 listopada 2019 r., I ACa 268/19, LEX nr 2776065; wyrok SA w Warszawie z 24 stycznia 2020 r., V ACa 425/2019; wyrok SA w Krakowie z 30 lipca 2020 r., I ACa 99/2019; wyrok SA Katowicach z dnia 17 lipca 2020 r. I ACa 589/2018; wyrok SA Katowicach z dnia 14 sierpnia 2020 r.).

Zgodnie z orzecznictwem (...), omawiane obowiązki informacyjne dotyczą momentu przed zawarciem umowy, co ma fundamentalne znaczenie dla konsumenta, gdyż to przede wszystkim na podstawie takich informacji konsument podejmuje decyzję czy zamierza zawrzeć umowę.

Mając powyższe na względzie Sąd podzielił stanowisko powódki, że postanowienia umowy - § 18 ust.1, 2 i 4 załącznika nr 1 do umowy, w których bankowi przyznano uprawnienie do jednostronnego regulowania wysokości kwoty wypłaconego kredytu i rat kredytu denominowanego do waluty (...) poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu kupna/sprzedaży franka szwajcarskiego oraz wysokości tzw. spreadu (różnica między kursem sprzedaży i zakupu waluty obcej) przy pozbawieniu konsumenta jakiegokolwiek wpływu i bez wskazania w umowie sposobu ustalania kursów walut, rażąco narusza interesy konsumenta i jest sprzeczne z dobrymi obyczajami (art. 385¹ § 1 k.c.). Zapisy umowy odwołujące się do kursu kupna/sprzedaży dla dewiz obowiązującego w (...) SA w dniu realizacji zlecenia płatniczego, według aktualnej tabeli kursów są niejasne i niezrozumiałe.

§ 18 ust. 4 umowy kredytu rażąco narusza interesy konsumenta również z tego powodu, że ustala, iż raty kredytu będą pobierane w PLN stanowiącej równowartość kwoty kredytu lub raty spłaty kredytu w (...), przy zastosowaniu kursu sprzedaży obowiązującego w Banku, podczas gdy § 18 ust. 1 umowy dla wypłaty kredytu zastrzega kurs kupna (...). W obu przypadkach są to kursy korzystniejsze dla kredytodawcy. Kurs sprzedaży dla raty bowiem powoduje, że kredytobiorca musi zapewnić w PLN większą równowartość (...) celem spłaty raty, a kurs kupna (zawsze wyższy od kursu sprzedaży) przy wypłacie kredytu powoduje, że kredytodawca wypłaca niższą kwotę kredytu przeliczonego na PLN.

Na ocenę abuzywności wskazanych postanowień umowy bez wpływu pozostawała zmiana ustawy Prawo bankowe dokonana ustawą z dnia 29 lipca 2011 roku (Dz. U 2011, nr 165, poz. 984), tzw. ustawą antyspreadową (tak: SA w W. w sprawie VI ACa 420/11, SN w wyroku z 8.09.2016r. II CSK 7590/15, SO w Warszawie z 20.03.2017r., XXV C 1934/16 i inne publ. w Lex).

Sąd uznał, że postanowienia umowne dotyczące klauzuli przeliczeniowej, a opisane w § 18 ust. 1,2 i 4 załącznika nr 1 do umowy mają charakter niedozwolonych postanowień umownych i nie wiążą powodów w umowie z pozwanym. W konsekwencji należało przyjąć, że powodowie nie byli związani tymi postanowieniami.

Wylimitowanie § 18 ust. 1, 2 i 4 załącznika nr 1 do umowy z umowy kredytu powoduje, że bez tych klauzul umowa nie może zostać utrzymana w mocy. Nie zawierałaby bowiem wszystkich elementów koniecznych dla określenia treści charakterystycznych dla tego stosunku prawnego – sposobu wykonywania umowy. Po wylimitowaniu mechanizmu denominacyjnego nie wiadomo ile wynosiłaby w PLN kwota wypłaconego kredytu. W okolicznościach sprawy, nie było podstaw do wypłaty kwoty udzielonego kredytu w (...). Brak byłoby również możliwości oszacowania wysokości poszczególnych rat, bowiem zabrakłoby jakiegokolwiek miernika wpływającego na ich wysokość. W konsekwencji umowa taka ograniczałaby się do wskazania kwoty kredytu i rat wyrażonych tylko w walucie szwajcarskiej, co kłóciłoby się z rzeczywistym zamiarem stron (por. wyrok SN z 14 maja 2015r., II CSK 768/14, OSNC 2015/11/132). Co prawda można byłoby określić rzeczywiście wypłaconą kwotę w złotych polskich, lecz nie byłoby wiadomo na jakich zasadach miałyby być spłacane i w jakim stopniu już to nastąpiło. Przy czym podkreślić trzeba, że umowa stron nie przewidywała spłaty kredytu w (...). Pozostawienie warunków umowy bez klauzuli denominacyjnej nie pozwalałoby na ocenę, jak się ma wypłacona przez pozwanego bank kwota, do kwoty kredytu wskazanej w umowie ani też jaka część kredytu została przez powodów spłacona. Wykluczenie spornej klauzuli doprowadziłoby nie tylko do zniesienia mechanizmu denominacji oraz różnic kursów walutowych, ale również – pośrednio – do zaniknięcia ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z denominacją przedmiotowego kredytu do waluty. Przy założeniu, że klauzule dotyczące ryzyka wymiany określają główny przedmiot umowy kredytu denominowanego w walucie (...), utrzymanie obowiązywania przedmiotowej umowy, bez wewnętrznych sprzeczności i włączających się postanowień, w ocenie Sądu nie jest możliwe, i – co istotne – nie spełniałoby swej roli sankcyjnej i „odstraszałającej”.

stwierdzić należy, że usunięcie klauzul waloryzacyjnych w umowie kredytu denominowanego do obcej waluty czyni tę umowę dotkniętą niedającym się usunąć brakiem, skutkującym jej nieważnością na podstawie art. 58 § 1 k.c. (tak:

Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyrokach z 4 grudnia 2019r., sygn. I ACa 66/19, z 20 maja 2020r. I ACa 581/19, orzeczenie.waw.sa.gov.pl, Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyrokach z 30 września 2020r. I Aca 661/18 oraz z 17 lipca 2020r., I ACa 78/20, niepubl., z 5 września 2020r., I ACa 349/18 oraz z 28 lutego 2020r., I ACa 739/18, publ. orzeczenia.bialystok.sa.gov.pl, jak i Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z 30 czerwca 2020r., I ACa 1219/19, niepubl., Sąd Okręgowy w Warszawie w wyrokach z 24 czerwca 2020r., XXV C 1060/19 i 7 lipca 2020r., XXIV C 1346/17, publ. orzeczenia.ms.gov.pl). Nadto, powołać należy wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2019r., IV CSK 13/19, zgodnie z którym utrzymanie umowy nie może być wykonalne w przypadku, gdy kwota kredytu i harmonogram spłat zostały oznaczone w dwóch różnych systemach walutowych.

W ocenie Sądu brak jest podstaw do zastąpienia powstałej w umowie luki innymi regulacjami. W polskim systemie prawnym nie ma przepisu o charakterze dyspozytywnym, który mógłby zastąpić zakwestionowane postanowienia umowy stron (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13.01.2020r., I ACa 1205/18).

Sąd meriti zakwestionował możliwości uzupełnienia treści spornej umowy w oparciu o normę wynikającą z art. 56 kc. - na rynku bankowym utrwalonym zwyczajem jest, że w przypadku kredytów denominowanych czy indeksowanych do waluty obcej podstawą rozliczeń są Tabele kursów ustalane przez banki. Nie sposób przyjąć możliwości uzupełnienia spornej umowy w oparciu o ten zwyczaj. Sąd podziela pogląd wyrażony w orzecznictwie, zgodnie z którym w sposób kategoriyczny przesądzone o braku możliwości stosowania zwyczajów bankowych w przypadku uzależnienia spłaty wartości rat kredytu od wartości indeksu giełdowego w przypadku braku takiego zapisu w treści umowy (por. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 kwietnia 2014 r., sygnatura akt V CSK 266/13, Legalis nr 1002396). Nie budzi wątpliwości, że zwyczaj może (art. 65 k.c.) stanowić podstawę wykładni oświadczeń woli, niemniej jednak nie może ich zastępować, zwłaszcza, gdy chodzi o *essentialia negotii* umowy.

Skoro nie jest możliwe uzupełnienie treści umowy – w miejsce warunków abuzywnych – poprzez odwołanie się do innych średnich kursów waluty (...) (np. ogłaszanych przez (...) czy R.), ani na podstawie art. 358 § 2 kc ani w oparciu o art. 56 kc (w ramach ustalonego zwyczaju albo w oparciu o klauzulę zasad współżycia społecznego), to tym bardziej nie można uczynić tego stosując poprzez analogię (analogia legis) art. 41 ustawy z dnia 28 kwietnia 1938r. Prawo wekslowe (Dz. U. 2016r., poz. 160), gdyż byłoby to obejście ww. przepisów prawa.

Niedozwolony charakter postanowień wprowadzających do umowy denominację, jako postanowień określających główne świadczenia stron (art. 385¹ § 1 k.c.) - główny przedmiot umowy (art. 4 ust. 2 dyrektywy), prowadzić zatem musi do wniosku o nieważności umowy.

W rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia zatem z nienależnym świadczeniem kredytobiorcy na rzecz banku, gdyż było to świadczenie w wykonaniu nieważnej umowy z dnia 8 marca 2005 r.

Jak wynika z ustaleń Sądu, kredytobiorcy w wykonaniu nieważnej umowy, w spornym okresie od dnia 11 czerwca 2008r. do 10 sierpnia 2020r. strona powodowa zapłaciła pozwanemu kwotę 173.443,17zł i 18.977,38 CHF . tytułem rat kapitałowo – odsetkowych.

Rozliczenie nieważnej umowy na podstawie przepisów o nienależnym świadczeniu jest zabiegiem czysto restytucyjnym (tak: prof. E. Łętowska, www.konstytucyjny.pl). Rozliczenie takie winno opierać się zatem na założeniu, że po każdej ze stron nieważnej umowy powstaje roszczenie o zwrot tego, co świadczyła (tzw. teoria dwóch kondykcji). Ocenę tę podzielił Sąd Najwyższy w uchwale wydanej już po wydaniu wyroku w tej sprawie, z dnia 16 lutego 2021r. (sygn. akt III CZP 11/20).

Świadczenie nienależne ma charakter bezterminowy. Zgodnie z art. 455 k.c. jeżeli termin świadczenia nie jest oznaczony i nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie winno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Powodowie wezwali pozwanego do spełnienia świadczenia poprzez skierowanie pozwu do sądu, co stanowi dopuszczalną formę wyznaczającą ostateczne ramy oczekiwanego postępowania po stronie zobowiązanego.

Odsetki ustawowe za opóźnienie należały się powódce od 19 października 2020 r. zgodnie z żądaniem przedstawionym w pozwie – w tym zakresie sąd przychylił się do argumentów przedstawionych przez stronę powodową.

Sąd nie podzielił twierdzeń pozwanego o przedawnieniu roszczenia powodów.

Powodowie wygrali proces w całości i z tego względu Sąd obciążył w całości kosztami procesu pozwanego. Z tego tytułu Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów in solidum kwotę 11.868,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. W toku postępowania powodowie ponieśli koszty w postaci opłaty sądowej od pozwu w wysokości 1.000 zł oraz w wysokości wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 10.800 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł (4 x 17 zł). Przedmiotowe rozstrzygnięcia znajduje oparcie w przepisach art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 7 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił:

I) rażące naruszenie prawa procesowego mającego wpływ na treść wyroku to jest:

art. 233 § 1 KPC poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego oraz dokonanie sprzecznej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, pozbawionej wszechstronnego i obiektywnego rozważenia całości materiału dowodowego i wyciągnięcie na tej wadliwej podstawie bezzasadnych i niezgodnych z rzeczywistym stanem faktycznym wniosków leżących u podstaw Wyroku, w szczególności przez;

- a. przyjęcie, iż kwestionowane klauzule denominacyjne wskazane w (...) stanowią główne świadczenie stron, są niejednoznaczne i rażąco naruszają interes powoda, podczas gdy kwestionowane klauzule nie stanowią świadczenia głównego, nie są niejednoznaczne, a rażące naruszenie interesów powoda nie zostało wykazane
- b. ustalenie, że powodowie nie wiedzieli jakie zadłużenie kapitałowe mają do spłaty, podczas gdy wartość ta była określona w (...). podobnie jak ustalenie, że nie była znana wysokość raty w sytuacji gdy raty były wykazywane w harmonogramach i planach spłat w wysokości wskazanej w (...);
- c. bezpodstawne przyjęcie, że zapisy Umowy pozwalały Bankowi dowolnie kształtować kurs (...), podczas gdy Bank nie miał możliwości dowolnego kształtowania kursu (...)/PLN tabelach, a sam kurs ustalany był w oparciu o uwarunkowania rynkowe;

II) naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- a. art. 385(1) § 1 KC w zw. z art. 58 § 1-3 KC polegające na błędnym przyjęciu, że postanowienia umowy kredytu dotyczące zasad przeliczeń określały główne świadczenia stron; umowa jest nieważna ze względu na zawarte w niej zapisy dotyczące denominacji i zasady przeliczeń; pozwany miał możliwość swobodnego ustalania kursów franka szwajcarskiego względem złotówki, w tym kursu kupna i sprzedaży oraz był uprawniony do jednostronnego i dowolnego decydowania o wysokości świadczenia powoda, co stanowiło o rażącym naruszeniu interesów konsumenta;
- b. art. 56 KC. poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy art. 56 KC. stanowi właściwy przepis dyspozytywny, przewidując, że czynność prawna wywołuje skutki w niej wyrażone oraz wynikające z ustawy, z zasad współżycia społecznego i z ustalonych zwyczajów, a zatem zobowiązanie powodów powinno zostać przeliczone po wynikającym z zasad współżycia społecznego i ustalonych zwyczajów, rynkowym kursie (...) publikowanym w tabelach kursów walut.
- c. art 118 KC poprzez nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia w sytuacji gdy upłynął 10 letni okres wymagany przepisami dla roszczeń pieniężnych dochodzonych za okres 10 lat przed wniesieniem pozwu.
- d. art 5 KC w związku z art 32 Konstytucji- poprzez udzielenie ochrony prawnej podmiotowi naruszającemu zasady współżycia społecznego , zasadę lojalności i uczciwości społecznej, co prowadzi także do naruszenia art 32

Konstytucji poprzez uprzywilejowanie sytuacji kredytobiorcy kredytu denominowanego polegającej na zezwoleniu takiemu kredytobiorcy na bezpłatne korzystanie z kapitału, podczas gdy kredytobiorcy złotówkowi, w tych samych realiach gospodarczych ponoszą wyższe koszty obsługi kredytów, niż kredytobiorcy kredytów denominowanych (ci pomimo wzrostu wartości (...) mają rekompensowane ponoszone w związku z tym ryzyko poprzez obniżenie stawek LIBOR. co ma wpływ na oprocentowanie kredytu).

Wskazując na powyższe pozwany wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego.
2. zasądzenie od Powoda solidarnie na rzecz Pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty oraz opłaty skarbowej, według norm przepisanych ewentualnie o
3. uchylenie skarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za obydwie instancje.

Powodowie w odpowiedzi na apelację wnieśli o:

1. oddalenie apelacji w całości jako bezzasadnej,
2. zasądzenie od pozwanego na rzecz strony powodowej kosztów' postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu.

Skarżący podniósł zarzuty zarówno prawa procesowego jak i prawa materialnego. W pierwszej kolejności Sąd II instancji odniósł się do zarzutów dotyczących obrazy prawa procesowego, gdyż dopiero prawidłowo ustalony stan faktyczny stanowić może podstawę dla rozstrzygnięcia pozwu złożonego w niniejszej sprawie. Wskazać bowiem należy, iż prawidłowość zastosowania lub wykładni prawa materialnego może być właściwie oceniona jedynie na kanwie niewadliwie ustalonej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Skuteczne, zatem zgłoszenie zarzutu dotyczącego naruszenia prawa materialnego wchodzi zasadniczo w rachubę tylko wtedy, gdy ustalony przez Sąd I instancji stan faktyczny, będący podstawą zaskarżonego wyroku, nie budzi zastrzeżeń (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1997 r. II CKN 60/97 - OSNC 1997/9/128). Powyższe rodzi konieczność rozpoznania w pierwszym rzędzie zmierzających do zakwestionowania stanu faktycznego zarzutów naruszenia prawa procesowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1997 r. II CKN 18/97 - OSNC 1997/8/112).

Skarżący podniósł zarzut naruszenia art. 233 § 1 i 2 k.p.c.

Zdaniem Sądu Odwoławczego, Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w zakresie wystarczającym dla poczynienia ustaleń faktycznych mających wpływ na zastosowanie przepisów prawa materialnego. Zgromadzone w sprawie dowody poddał wszechstronnej, wnikliwej ocenie, ustalając prawidłowo stan faktyczny sprawy.

Ustalenia te nie zostały w przekonujący sposób podważone w apelacji, w ramach podniesionych w niej w niej zarzutów procesowych, w szczególności naruszenia art. 233 § 1 kpc.

Sprowadzają się one do przedstawienia przez skarżącego własnej, korzystnej dla niego wersji stanu faktycznego, opartej o odmienną ocenę mocy i wiarygodności poszczególnych dowodów.

Nie jest to jednak wystarczające do skutecznego postawienia zarzutów błędnych ustaleń faktycznych, sprzeczności tych ustaleń z materiałem dowodowym, czy też naruszenia art. 233 § 1 kpc.

W świetle ugruntowanego stanowiska judykatury do naruszenia tego przepisu mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. zasadom logicznego myślenia, doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 grudnia 2005 r. w spr. III CK 314/05, LEX nr 172176), co w realiach sprawy nie miało miejsca.

Podobnie, zarzut błędnych ustaleń faktycznych nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego, ustalonego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów, choćby ocena ta również była logiczna i zgodna z doświadczeniem życiowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r. w spr. IV CK 387/04, LEX nr 177263).

Jeżeli bowiem, jak w rozpoznawanej sprawie, z materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to taka ocena sądu nie narusza prawa do swobodnej oceny dowodów, choćby w równym stopniu, na podstawie tego samego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2005r w spr. IV CK 122/05, LEX nr 187124).

Analiza omawianych zarzutów prowadzi jednak do wniosku, że w istocie w większości nie odnoszą się one do ustaleń faktycznych, ale raczej stanowią próbę zakwestionowania poprawności przeprowadzonego przez sąd orzekający procesu subsumcji ustalonego stanu faktycznego pod właściwe przepisy, co należy do sfery wykładni i stosowania prawa materialnego.

Podniesione w apelacji zarzuty zarówno prawa procesowego jak i materialnego zmierzały de facto do tego, że zawarte w umowie zapisy nie mają charakteru abuzywnego.

Zarzuty te w ocenie Sądu Apelacyjnego nie zasługiwały na uwzględnienie.

W przedmiotowej umowie co do zasady wskazano, według jakiego kursu zostanie przeliczony kredyt. Wątpliwy okazał się natomiast sposób oznaczania kursu, dokonywany od początku realizacji umowy w oparciu o zakwestionowane przez Sąd I instancji klauzule, których treść mogła zostać arbitralnie ustalana, bez żadnych ograniczeń przez bank. Istotną więc dla rozstrzygnięcia sporu okolicznością w omawianym kontekście, okazała się jedynie kwestia, czy postanowienia odwołujące się ogólnikowo do Tabeli kursowej były abuzywne.

Zagadnienie abuzywności postanowień analizowanej umowy w zakresie jej przesłanek i skutków prawnych, uregulowane w przepisach szczególnych Kodeksu cywilnego, a mianowicie w art. 385¹ k.c. i następnych, stały się przedmiotem analizy Sądu Okręgowego. W tej części rozważania Sądu I instancji nie budzą zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego.

Podkreślenia wymaga, że prawna ocena różnych aspektów związanych z kredytami tzw. walutowymi (tzn. indeksowanymi lub denominowanymi do waluty innej niż waluta kraju kredytobiorcy) podlegała ewolucji, wraz z narastającymi problemami związanymi z ekspozycją tego rodzaju kredytów na znaczne perturbacje rynku walutowego w związku z kryzysem finansowym z lat 2008-2011, a w szczególności z osłabieniem się walut rodzimych, w tym złotego, w stosunku do walut kredytów, przede wszystkim franka szwajcarskiego. Było to także związane z faktem, że problematyka ta dotyczyła nie tylko uregulowań prawa krajowego, ale także wiążących państwa członkowskie UE rozwiązań, dotyczących ochrony konsumentów, na gruncie prawa europejskiego, w tym przede wszystkim przyjętych w przepisach Dyrektywy Rady (...) z 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Ewolucja stanowisk w tej kwestii dotyczyła także stanowiska judykatury, co pozwala stronom, także w rozpoznawanej sprawie, na odwoływanie się do odmiennych, korzystnych dla nich linii i kierunków orzecznictwa sądów krajowych.

Podkreślenia wymagało, że postanowienia podobne do ocenianych w tej sprawie były już wielokrotnie przedmiotem badania Sądu Najwyższego (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 22 stycznia 2016 r., sygn. I CSK 1049/14; z 4 kwietnia 2019 r., sygn. III CSK 159/17). Dominuje trafny pogląd, że takie klauzule mają charakter abuzywny, bowiem kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Sprzeczność z dobrymi obyczajami i naruszenie interesów konsumenta polega w tym przypadku na uzależnieniu wysokości świadczenia banku oraz wysokości świadczenia konsumenta od swobodnej decyzji banku.

Przyjmuje się, że za sprzeczne z dobrymi obyczajami uznać należy także działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, bądź wywołania błędnego przekonania u konsumenta, przy wykorzystaniu jego niewiedzy lub naiwności. W przedmiotowej sprawie dobrym obyczajem było to, aby bank dał powodom swoistą pewność i zagwarantował przejrzystość oraz klarowność łączącego strony stosunku prawnego. Zarówno umowy kredytowe indeksowane czy denominowane do franka szwajcarskiego, jak i znajdujące do nich zastosowanie regulaminy winny być dla konsumentów przystępne i zrozumiałe. Zawierający umowę kredytu konsument powinien mieć jasność co do wysokości własnych zobowiązań, w tym, co do salda zadłużenia, a jakiegokolwiek wątpliwości co do mogących wystąpić ekonomicznych konsekwencji zawarcia umowy nie powinny zostać pomijane. Nie sposób więc przyjąć, by odwołanie się przez bank do nieweryfikowalnych na datę zawarcia umowy, jednostronnie kształtowanych przez bank, bez wskazania ograniczeń umownych w postaci skonkretyzowanych, obiektywnych kryteriów, zmian stosowanych kursów walutowych współczynników, spełniało te wymagania. Tym bardziej, że wprowadzając do umowy wskazane postanowienia powodom nie wytłumaczono w sposób dostateczny wielkości skali obciążającego ich ryzyka kursowego.

Jednocześnie pozwany, udzielając powodom kredytu musiał zdawać sobie sprawę z jej wielkości. Nie można bowiem pominąć okoliczności, że zawierając umowę z powodami musiał mieć świadomość znacznego ryzyka walutowego charakteryzującego tego rodzaju – jak udzielony powodom – kredyt. Powszechnie dostępną informację w myśl art. 228 § 2 k.p.c. stanowi bowiem fakt skierowania przez P. (...), do którego to Związku należał pozwany, w dniu 5 grudnia 2005 roku pisma, w którym informuje ówczesnego Generalnego Inspektora Nadzoru Bankowego – W. K., że uwzględniając udział poszczególnych banków w rynku finansowania nieruchomości w Polsce zdecydowaną przewagę w ocenie dopuszczalności udzielania takich kredytów uzyskała opcja zakładająca wprowadzenie zakazu ich udzielania w walutach wymiennych na cele mieszkaniowe i to głównie z uzasadnieniem eliminacji ryzyka kursowego (por. Biała Księga Kredytów F. w Polsce, Z. (...), marzec 2015 roku, str. 33). Nie może być także wątpliwości, co do tego, że pozwany zdawał sobie sprawę oferując kredyt powodom, że kurs (...) przez szwajcarski bank centralny jest w dacie zawarcia umowy utrzymywany na istniejącym poziomie sztucznie i jego uwolnienie dotkliwie wpłynie na wysokość zobowiązania tych, którzy kredyty mieszkaniowe zaciągnęli w tej walucie (por. wskazana wyżej B. (...) w Polsce, k. 3). Na wskazane okoliczności zwróciła uwagę także N. (...) w Informacji o wynikach kontroli Ochrona praw konsumentów korzystających z kredytów objętych ryzykiem walutowym”, (...).430.001.2018, nr ewid. (...) (str. 15). Jeśli wątpliwości, co do wysokości udźwignięcia ryzyka kursowego dotyczyły kredytów walutowych i jak podkreślano zaciąganych przez osoby zarabiające w walucie kredytu, to bez wątpienia bank jako profesjonalista, który wnioskował o zakazanie ich udzielania, musiał zdawać sobie sprawę z wielkości ryzyka jakie przyjmują na siebie konsumenci zawierający umowy kredytowe indeksowane do waluty obcej, w szczególności (...), nie zarabiający w tej walucie. Mimo to, bez udzielania rzetelnej informacji w tym przedmiocie, powodów w całości wskazanym ryzykiem obciążył. Nie przedstawił im wcześniej – miarodajnej symulacji obejmującej okres zaciąganego zobowiązania, która obrazowałaby wpływ istotnego wzrostu wartości (...) w stosunku do złotego, a tym samym nie objaśnił jak taki wzrost przekłada się na wartość spłacanego w złotych polskich kredytu. Symulacja taka z pewnością obrazowałaby ponadprzeciętne ryzyko, jakie wiązało się ze wzrostem wartości (...) w stosunku do PLN dla wykonania umowy.

Rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję – na niekorzyść konsumenta - praw i obowiązków wynikających z umowy, skutkujące niekorzystnym ukształtowaniem jego sytuacji ekonomicznej oraz jego nierzetelne traktowanie. (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 3 lutego 2006 r., I CK 297/05; z 29 sierpnia 2013 r., I CSK 660/12; z 30 września 2015 r., I CSK 800/14; z 27 listopada 2015 r., I CSK 945/14; z 15 stycznia 2016 r., I CSK 125/15). Do zaistnienia takiej dysproporcji i jej skutków doszło w okolicznościach sprawy.

W konsekwencji – wbrew twierdzeniom apelacji - dokonanie oceny postanowień umowy przyznających bankowi swobodę w kształtowaniu kursu waluty obcej i to bez żadnych ograniczeń, uczynione przez Sąd I instancji – przez pryzmat treści art. 385¹ k.c. prowadzi do słusznego wniosku, że klauzule, które Sąd ten ocenił jako abuzywne, kształtują prawa i obowiązki powodów w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszając ich interes.

Istotnym jest przy tym, że dla badania abuzywności klauzul umownych, także pod względem rażącego naruszenia interesu konsumentów, ważki jest moment powstania zobowiązania. Ocenę nieuczciwego charakteru warunków umowy należy przeprowadzać w odniesieniu do chwili zawarcia danej umowy z uwzględnieniem wszystkich okoliczności, o których przedsiębiorca mógł wiedzieć przy zawieraniu umowy i które mogły wpływać na jej późniejsze wykonanie, gdyż warunek umowny może wprowadzać między stronami nierównowagę pojawiającą się dopiero w czasie wykonywania umowy. Pozwany pomija nadto istotną okoliczność, że gdyby powodowie otrzymali kredyt walutowy, dokonując jego spłaty w walucie, za każdym razem znalazłby kurs zakupu i sprzedaży danej waluty, a więc mieliby świadomość tego na co się zgadzają i możliwość wyboru w różnych ofertach rynkowych.

Niezasadnymi okazały się także zarzuty dotyczące wadliwego uznania przez Sąd Okręgowy, że głównym przedmiotem umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej, a więc łączącego strony, jest określenie kursu przeliczenia walutowego i sposobu określenia rat kredytu.

W judykaturze obecnie przesądzono, iż takiego rodzaju klauzule, jakie przyjęte zostały przez strony w zawartej umowie kredytu obejmujące ustalenie wysokości samego świadczenia, a także sposób przeliczania spłat kredytu na walutę obcą określają świadczenia główne stron umowy w rozumieniu art. 385⁽¹⁾ § 1 k.c.. (por. wyroki Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2019 roku, sygnatura akt III CSK 159/17, Lex nr 2642144, z 9 maja 2019 roku, sygnatura akt I CSK 242/18, Legalis nr 1117668, z 11 grudnia 2019 roku, sygnatura akt V CSK 382/18, z 2 czerwca 2021 roku, sygnatura akt I CSKP 55/21, Lex nr 3219740, wyroki (...) z 20 września 2017 roku, sygnatura C-186/16 R. A. i in. przeciwko (...) SA, pkt 35, 30 kwietnia 2014 roku, sygnatura C-26/13, z 30 kwietnia 2014 r. w sprawie C-26/13, Á. K., H. R. przeciwko (...), pkt 49-50; z 26 lutego 2015 r. w sprawie C-143/13, B. M. i I. M. przeciwko S. (...), pkt 54; z 23 kwietnia 2015 r. w sprawie C-96/14, J.-C. H. przeciwko (...) SA, pkt 33). Klauzule te bez wątplenia stanowią przedmiotowo istotny element umowy kredytu, określają podstawowe świadczenia w ramach danej umowy, sposób wykonania umowy przez kredytodawcę i świadczenie kredytobiorcy (wysokość rat wyrażonych w PLN). Jednocześnie charakteryzują tę umowę jako podtyp umowy kredytu - umowę o kredyt indeksowany do waluty obcej. Nie stanowią przy tym essentialia negotii umowy kredytu w rozumieniu art. 69 ust. 1 i 2 prawa bankowego. Z pewnością nie mają charakteru fakultatywnego.

Bez wątplenia, jako takie, mogły podlegać kontroli przez pryzmat dyrektyw art. 385¹ § 1 k.c.. jedynie jako sformułowane w sposób niejednoznaczny i jako niepodlegające negocjacji.

Ustalona przez Sąd I instancji w oparciu o dyspozycje wskazanego przepisu abuzywność klauzuli walutowej dotyczyła w istocie niedookreślenia sposobu ustalenia wysokości samego świadczenia poprzez niejasne wskazanie sposobu jego przeliczania na walutę obcą w dacie wypłaty oraz także sposobu przeliczania spłat kredytu na walutę obcą. Sąd Okręgowy uznał przy tym, że postanowienia te nie podlegały negocjacji między stronami przy zawarciu umowy. Z tym stanowiskiem Sąd Apelacyjny się zgadza, ponieważ abuzywność niektórych postanowień umowy kredytu nie wynika jedynie z faktu, że powód nie został w sposób wystarczający powiadomiony o ryzyku kursowym, ale także z okoliczności, że pozwany był uprawniony do jednostronnego ustalania kursów waluty istotnych dla wysokości zobowiązania, które powód miał spłacać, a przy tym powód w żaden sposób nie mógł kontrolować sposobu ustalania wysokości kursu – mógł jedynie zapoznać się kursem przyjętym przez bank.

Na uwzględnienie nie zasługiwał również zarzut naruszenia art. 385(1) § 1 KC w zw. z art. 58 § 1-3 k.c.

W świetle celów dyrektywy 93/13 (w szczególności prewencyjnych i zniechęcających przedsiębiorców do stosowania niedozwolonych klauzul umownych) oraz wprowadzonych na jej podstawie adekwatnych uregulowań prawa krajowego o ochronie konsumentów niedopuszczalne byłoby, bez wyraźnej zgody konsumenta, a tym bardziej wbrew jego woli, czy to na podstawie wykładni oświadczeń woli, zwyczajów, zasad słuszności, czy też przy zastosowaniu

ogólnych przepisów o charakterze dyspozytywnym, zastępowanie przez sąd krajowy uznanych za nieuczciwe warunków umowy innymi postanowieniami, w celu utrzymania skuteczności (ważności) kontraktu, choćby nawet miało to nastąpić z korzyścią dla konsumenta (por. np. wyroki (...): z 14 marca 2019 r. w sprawie C-118/17, z 3 października 2019 r. w sprawie C-260/18, z 18 listopada 2021 r. w sprawie C-212/20 a także wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2019 r. w sprawie IV CSK 13/19, LEX nr 2741776).

W tym miejscu należy podkreślić, że sankcją istnienia niedozwolonych postanowień umownych w umowie zawieranej między przedsiębiorcą a konsumentem jest ich eliminacja z umowy. Wprowadzanie w ich miejsce innych postanowień, które przynosiłyby przedsiębiorcy jakąkolwiek korzyść wypaczałoby sens istnienia klauzul abuzywnych. Klauzule te mają mieć ten skutek, że przedsiębiorca będzie miał przekonanie o nieskuteczności zastrzegania takich klauzul i braku premiowania nawet w najmniejszym stopniu takich praktyk.

W konsekwencji Sąd nie może – stwierdzając bezskuteczność klauzuli jako niedozwolonej – zastąpić takiej klauzuli innym postanowieniem, którego treść zostałaby ukształtowana przez sąd w taki sposób, by klauzula odpowiadała zasadom słuszności. Takie stanowisko powszechnie przyjmowane jest w doktrynie polskiej (M. Bednarek, w: System PrPryw, t. 5, 2013, s. 773). Takie samo stanowisko na gruncie postanowień dyrektywy 93/13/EWG zajmuje również (...) . W wyroku (...) z 30 maja 2013 r. (C-488/11, A. B. i de M. G., (...):EU:C:2013:341) wskazano, że przepisy dyrektywy 93/13/EWG, przewidujące sankcję odmowy zastosowania niedozwolonego postanowienia umownego byłyby osłabione w przypadku, gdyby sąd mógł samodzielnie kształtować postanowienia umowne w interesie w istocie przedsiębiorcy, tak by zachować przynajmniej w części skuteczność takich postanowień.

Nieuzasadniony jest zarzut naruszenia art. 118 KC poprzez nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia.

Żądanie pozwu dotyczy zwrotu nienależnego świadczenia i przedawnia się w okresie dziesięciu lat. Dziesięcioletni termin przedawnienia rozpoczął bieg najwcześniej z chwilą, kiedy powodowie mogli domagać się zwrotu nienależnego świadczenia, a miało to miejsce dopiero po wyrażeniu stanowczego żądania uznania umowy za nieważną przy jednoczesnej świadomości o istnieniu obowiązków spoczywających na powodach w przypadku ustalenia nieważności umowy z uwagi na abuzywność jej klauzul. W okolicznościach sporu nastąpiło to w dniu wniesienia pozwu, tj. 29 grudnia 2020 r., bowiem dopiero wówczas powodowie w sposób jednoznaczny zademonstrowali świadomość konsekwencji ustalenia nieważności umowy (por. art. 120 § 1 zd. 1 k.c.). Oczywistym jest więc, że ich roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia w okolicznościach sporu, nie mogło się przedawnić przed datą wytoczenia powództwa.

Nie zasługiwał na uwzględnienie również zarzut naruszenia art. 5 k.c.

Przepis art. 5 k.c. ma charakter wyjątkowy, przy czym istnieje domniemanie, że osoba uprawniona korzysta z przysługującego jej prawa podmiotowego w sposób legalny, tj. zasługujący na ochronę prawną. Kwestionujący takie uprawnienie obowiązany jest wykazać racjonalne przesłanki swojej kontestacji.

W ocenie Sądu Apelacyjnego powoływanie się przez bank który w umowie będącej przedmiotem sporu zawarł szereg niedozwolonych klauzul umownych naruszających prawa konsumenta w sposób rażący nie może skutecznie powoływać się na nadużycie prawa drugiej strony.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny apelację jako nieuzasadnioną na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 października (...) w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Małgorzata Kaźmierczak Ryszard Marchwicki Krzysztof Józefowicz

Niniejsze pismo nie wymaga podpisu na podstawie § 100a ust. 1-3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. - Regulamin urzędowania sądów powszechnych jako właściwie zatwierdzone w sądowym systemie teleinformatycznym.

St. sekr. sąd. Katarzyna Surażyńska